

Weidevogelsgroep Raamsdonk e.o.

Tweede jaargang, Nummer 13

Nieuwsbrief 1 juli 2025

Intern

In deze nieuwsbrief:

1. Verslag gezellige afsluiting seizoen
2. Ideeën om boeren meer te betrekken
3. Theorie van de koude grond (Hans Diepstraten)

Wat kan ik beter doen bij het verplicht binnen zitten met deze hitte, dan een nieuwsbrief maken voor de Weidevogelgroep! (*ondertussen heb ik zo lang gewacht om dit te versturen dat het weer lekker is afgekoeld* 😊) Hierna nog de resultaten van de groepen controleren of alles is ingevuld, het monitorformulier van de wulpen in Overdiep nog met Jos invullen en opsturen en dan zit het seizoen er voor mij ook op. Het was weer een uitzonderlijk seizoen door de droogte en de langzame start. Maar op de meeste plaatsen is het goed gekomen met de vogels in de polder. We hebben elkaar een aantal keren kunnen ontmoeten: de jaaravond in Den Bosch; onze eigen startavond; vogels zien en horen in het Overdiep; excursie naar Meeuwis Millenaar in Dussen en op de gezellige afsluiting van het seizoen. De loopgroepen waren elke week vanaf begin maart tot eind juni 1 of zelfs 2x in de week op pad om te observeren en te beschermen. Heerlijk buiten en soms ploeterend over geploegd land. Een sportschool hadden we niet nodig.

Ik wens jullie een hele mooie zomer. We zien elkaar hopelijk weer in het najaar.

Met vriendelijke groet

Lia Kuijsters groepcoördinator

liakuijsters@gmail.com

1. Verslag gezellige afsluiting seizoen

Op 23 juni waren we welkom op het prachtige " landgoed " van Wim en Gerda in Sprang-Capelle voor een leuke onofficiële afsluiting van het seizoen. De stoelen stonden uitnodigend rondom de tafel op de veranda. 18 vrijwilligers hadden zich opgegeven. De meeste kwamen goed op tijd. Ja, ja, Martine toch nog even inwrijven dat degene die het dichts bij woont, dik over tijd arriveerde. 😊

Lia heette iedereen van harte welkom en bedankte Wim en Gerda voor hun gastvrijheid. Ze vroeg de loopgroepen om de beurt iets te vertellen over het afgelopen seizoen. De cijfers komen bij de officiële slotavond in het najaar. Het verschil tussen de groepen was bijzonder. In de Willemspolder een slecht jaar met weinig nesten en predatie. Hans was regelmatig met de warmtecamera wezen observeren en zag soms wel 4 vossen op een avond. Een big problem dus. In dat gebied is geen jachtbeheer. Lia zegt toe dit met het coördinatiepunt op te nemen. Het blijft anders wel dweilen met de kraan open.

In Overdiep meer nesten dan andere jaren. Maar ook daar predatie. Kers op de taart dat boer Corné Zijlmans een wulpennest heeft gevonden en bereid was om een overeenkomst te sluiten van 1 ha rustzone. Top. Met een drone is het nest precies gelokaliseerd. De eieren zijn uitgekomen en de kuikens gezien. En een boer is erg enthousiast geworden. Dat moeten we hebben.

In Waspik Boven zijn de helft meer nesten gevonden dan vorig jaar. En als kers op de taart hebben Jos en Ria een wulpenkoppel met kuikens gezien. Net op tijd uit het ei gekomen, want de boer had gemaaid en was het gras aan het schudden. Ook daar predatie. Helaas we ontkomen er niet aan.

Buitendeks scoorde ongeveer net zoveel nesten als vorig jaar. Wat daar opviel is dat er op veel meer afzonderlijke percelen kieviten zaten. Hadden we vorig jaar 4 percelen, dit jaar hebben we op 9 percelen gelopen. En ook bij Buitendeks is een (nieuwe) boer enthousiast geworden. Hartstikke leuk om te zien.

Aan de nieuwe leden werd gevraagd hoe ze het weidevogelen hadden ervaren. Heel fijn dat buiten zijn, interessant en leuk. Ze blijven hebben ze toegezegd: 😊

Na de koffie/thee met iets lekkers boden Wim en Gerda ons nog een drankje aan. Daar werd met veel plezier gebruik van gemaakt. En de hapjes van Lia en Gerda smaakten daar prima bij. Dat zorgde voor een geanimeerde sfeer waarin bv Hans vertelde dat hij in de Biesbosch tellingen doet en daar natuurlijk de zee- en visarend regelmatig ziet. Hij stelde voor om i.p.v. in het Overdiep volgend seizoen naar de Biesbosch te gaan om vogels te zien en te horen.

Nou daar zeggen we geen nee tegen. Staat genoteerd.

Lia had met Ria kaarten geschreven als dank voor de meewerkende boeren. Die zijn aan de groepen gegeven om rond te brengen.

We kunnen terugkijken op een hele leuke afsluiting van het seizoen. Mede door de gulheid van Wim en Ria. Nogmaals dank daarvoor namens ons allen.

2. Ideeën om boeren meer te betrekken

Dit seizoen is mij opgevallen dat als je boeren goed meeneemt in de communicatie, ze echt heel enthousiast kunnen worden. Meenemen in de communicatie is niet alleen contact hebben over dat je op het land mag gaan lopen en kieviten beschermen. Het betekent volgens mij ook foto's en filmpjes sturen als op hun land iets gevonden is; steeds laten weten of en wat je gevonden hebt; vragen of ze het land al gaan bewerken; na bewerken vragen of ze nogmaals het land opgaan, bv om te schoffelen. Kortom regelmatig iets van je laten horen en zien.

De boeren krijgen nu het jaarverslag en aan het einde van het seizoen een bedankkaartje. Volgens mij kunnen we hen nog meer betrekken. Door de geïnteresseerde/meewerkende boeren ook uit te nodigen op de slotavond in het najaar en/of de startavond in het voorjaar. Ze horen dan over de resultaten en waar knelpunten hebben gezeten. Of ze horen bij de startavond wat bescherming inhoudt en wat er voor komt kijken om de populatie niet nog verder te laten dalen.

Ik weet dat er in de Willempolder een brief is gegaan naar boeren over meegaan naar de jaaravond en of ze interesse hadden in de website. Een mooi initiatief. Helaas kwam er geen respons op. Teleurstellend natuurlijk. Maar we geven niet zomaar op.

Ik ga hier met Rens en het coördinatiepunt nog eens over sparren. En natuurlijk heb ik ook graag jullie mening over mijn ideeën. Laat het me weten. Of misschien heb je andere ideeën? Graag zelfs, mail ze of bel me even. In de aanloop naar de slotavond kom ik hier nog bij jullie op terug.

3. Een theorie van de kouwe grond.

De uitspraak van de loonwerker in het begin van ons weidevogel seizoen blijft maar in mijn hoofd zitten. De loonwerker reageerde negatief op de vraag van een van onze beschermers of hij mee wilde werken aan het beschermen van de weidevogels. Hij zei toen, "nee, want kieviten zijn er genoeg en ze maken zo een nieuw nestje". Ik vond dat toen een schokkende reactie want het tegenovergestelde is namelijk de naakte waarheid. Maar dat heb ik in een vorige nieuwsbrief al eens uitgelegd.

Kieviten hebben het heel erg moeilijk en dat werd dit seizoen nog maar eens pijnlijk duidelijk. We zagen amper nesten in de Willemspolder, laat staan kievit kuikens. Ten opzichte van vorig jaren waren dat zelfs aanzienlijk veel minder broedparen en kuikens. Nu gaat de achteruitgang natuurlijk niet zo snel dat het aantal jonge kieviten in een jaar tijd meer dan halveert maar er moet wel een verklaring voor zijn. Nu ben ik geen wetenschapper, verre van dat zelfs maar ik ben wel nieuwsgierig naar een mogelijke oorzaak. Kijk, dat de kieviten het zwaar hebben, komt mede door het intensieve gebruik van de akkers en weides en daarmee gepaard gaande afname van voedsel. Tot zover geen nieuws en dit gegeven kunnen we als een rode draad in het leven van de kieviten van tegenwoordig zien. Kieviten hebben namelijk voldoende insecten en wormen nodig om in leven te blijven.

De hoeveelheid beschikbaar voedsel is naast de temperatuur in het vroege voorjaar van groot belang of en wanneer de kievit haar eieren legt. Het is namelijk zo dat hoe meer voedsel beschikbaar is, des te minder tijd er nodig is om het te verzamelen en des te eerder een kievitvrouw voldoende in conditie is om eieren te produceren. Zo rond 10 maart is over het algemeen het moment dat de meeste kieviten aan de gang gaan. En met die belangrijke factoren in het achterhoofd kun je het verloop van de broedseizoenen van 2024 en 2025 wel met elkaar vergelijken.

2024 was een extreem nat voorjaar waardoor de boeren amper het land konden bewerken. Dat zorgde voor rust in het gebied en daar zijn de weidevogels bij gebaat. Wormen behoren tot het basisvoedsel van de kieviten en die kwamen in het voorjaar van 2024 door alle nattigheid min of meer gedwongen uit de grond en dat was lekker foerageren voor de zichtjager die de kievit is. Dus voedsel was voldoende beschikbaar en dat bepaalt ook nog eens de start van de eileg van de kievit met als gevolg dat we vorig jaar nog nooit zoveel jonge kieviten in de Willemspolder zagen lopen. Nu moet ik oppassen dat ik niet overdrijf maar vergeleken met andere jaren zag het er een stuk beter uit ondanks of zelfs dankzij het hele natte voorjaar.

2025 was een extreem droog voorjaar waardoor de grond erg droog en hard was. De boeren konden op tijd het land op om de akkers te bewerken. Het gras groeide amper waardoor het maaien pas later op gang kwam. De kieviten broeden bij ons vooral op bouwland en amper op grasland. Doordat de grond zo droog en hard was, hadden onze weidevogels maar weinig voedsel in de vorm van wormen beschikbaar. Die zaten namelijk diep in de grond waar de kievit niet bij kan. Dus geen wormen en sowieso weinig insecten zorgde ervoor dat de start van eileg laat of zelfs niet op gang kwam. Die droogte duurde zelfs zo lang dat een groot deel van het seizoen voorbij was eer de kieviten echt aan de gang gingen.

Dit verhaal klinkt aannemelijk maar kan ook zomaar onderuit geschoffeld worden als je naar de resultaten van de andere loopgroepen kijkt en als die dan helemaal afwijken van de onze. Nu ken ik de resultaten niet precies en ken ze ook niet goed genoeg in vergelijking tot het vorige seizoen maar het zou zomaar kunnen dat er enige overeenkomst is vast te stellen. Interessant genoeg om daar nog eens een keer dieper in te duiken. Een conclusie durf ik wel te

trekken, door de combinatie van beschikbaar voedsel, rust in het gebied, predatie en weersinvloeden hebben we te maken met een kwetsbare formule voor een goed broedsucces van onze kievit. En ik hoop dat de loonwerker nog een keer tot inkeer komt en het liefst nog voordat het echt te laat is.

Hans Diepstraten